

ХРОНІКА

УДК 52+55+550.3

Б.С. НОВОСЯДЛИЙ

Львівський національний університет ім. Івана Франка, вул. Кирила і Мефодія, 8, Львів, 79005, Україна, тел. +38(032) 2600395, ел. пошта: bnovos@gmail.com

НАУКОВО-ОСВІТНІЙ КОНСОРЦІУМ “ГЕОГЕЛІОАСТРОФІЗИКА” ЗАХІДНОГО НАУКОВОГО ЦЕНТРУ НАН УКРАЇНИ І МОН УКРАЇНИ

Представлено інформацію про задачі, склад учасників і напрямки діяльності створеного у 2015 р. Науково-освітнього консорціуму “ГеоГеліоАстрофізика” Західного наукового центру НАН України і МОН України та наведено перелік доповідей, заслуханих на науковому семінарі консорціуму за перший рік роботи.

Ідея створення Науково-освітнього консорціуму “ГеоГеліоАстрофізика” виникла після проведення у 2009–2015 рр. кількох конференцій різного рівня за участю львівських учених – астрономів, геологів, геофізиків, геодезистів, під час яких проявилась взаємна зацікавленість в ознайомленні з результатами проведених досліджень, організації спільних досліджень та освітніх проектів. Власне для реалізації цих задач у грудні 2015 р. ухвалою виконкому Ради Західного наукового центру НАН України і МОН України створено консорціум “ГеоГеліоАстрофізика”. Ініціаторами створення Консорціуму стали Астрономічна обсерваторія ЛНУ імені Івана Франка (Б. С. Новосядлий – координатор ініціативної групи), Радіоастрономічна лабораторія ФМІ імені Г. В. Карпенка (В. В. Кошовий), кафедра вищої геодезії та астрономії Національного університету “Львівська політехніка” (С. Г. Савчук).

За Меморандумом “науково-освітній консорціум “ГеоГеліоАстрофізика” є добровільним об’єднанням університетів МОН України та науково-дослідних установ НАН України, створеним для координації зусиль з метою досягнення світового рівня у пріоритетних напрямках геокосмічних досліджень та підготовки висококваліфікованих кадрів для наукових і освітніх установ. Членами консорціуму є науково-дослідні та науково-освітні установи Західного регіону України, які працюють у галузі астрофізики, геліофізики, геофізики, космічних досліджень та фізики Землі, поділяють цілі консорціуму, мають відповідний матеріальний, фінансовий і кадровий ресурс, підписали Меморандум про порозуміння та беруть участь у виконанні програми його діяльності.

У діяльності Консорціум керується законами України “Про вищу освіту”, “Про наукову та нау-

ково-технічну діяльність”, діє на підставі Меморандуму про порозуміння між учасниками Консорціуму, який узгоджений із статутами установ-засновників Консорціуму та статутом Західного наукового центру НАН і МОН України”.

Напрямки наукової діяльності Консорціуму:

- космічна погода та сонячно-земні зв’язки;
- вивчення ближнього космосу з Землі та вивчення Землі з космосу;
- геологічні, географічні, сейсмічні, кліматологічні та метеорологічні дослідження Західного регіону України;
- космічні промені та їхній вплив на Землю;
- космічна плазма: іоносфера, міжпланетне середовище, атмосфера Сонця і зір, міжзоряне та міжгалактичне середовище;
- фундаментальні складові Всесвіту, космологія, гравітація.

На установчому засіданні затверджено список установ і організацій – співзасновників, створено Раду Консорціуму і в її складі Робочі групи за вказаними науковими напрямками (див. нижче). Співголовами Консорціуму від установ-учасників МОН України і від установ-учасників НАН України обрано д-р. фіз.-мат. наук, проф. Б. С. Новосядлого, і канд. техн. наук, ст. наук. співр. В. В. Кошового.

Серед основних напрямів діяльності ухвалено організувати постійний науковий семінар Консоціуму (засідання щомісяця, крім літнього канікулярно-відпускного періоду), на якому заслуховувати результати власних досліджень і оглядові доповіді з результатами провідних світових наукових центрів. Матеріали цих доповідей коротко подано в Інформаційному бюлетні Науково-освітнього консорціуму “ГеоГеліоАстрофізика” [Інформаційний..., 2017].

Список науково-дослідних та науково-освітніх установ – учасників (співзасновників) та їхніх структурних підрозділів, що приймають участь у діяльності консорціуму “ГеоГеліоАстрофізика”

Установа	Структурні підрозділи
Львівський національний університет імені Івана Франка	Астрономічна обсерваторія, кафедра астрофізики, кафедра фізики Землі
Фізико-механічний інституту імені Г. В. Карпенка НАН України	Радіоастрономічна лабораторія відділу методів і систем дистанційного зондування, Шацька міжвідомча науково-дослідна екологічна лабораторія НАН України
Національний університет “Львівська політехніка”	Кафедра вищої геодезії та астрономії Національного університету “Львівська політехніка”
Інститут прикладних проблем механіки і математики ім. Я. С. Підстригача НАН України	Відділ теорії функцій та диференціальних рівнянь
Інститут геофізики ім. С. І. Суботіна НАН України	Відділ сейсмічності Карпатського регіону Геомагнітна обсерваторія “Львів”
Карпатське відділення Інститут геофізики ім. С. І. Суботіна НАН України	Відділ динаміки магнітного поля Землі Відділ геоелектромагнітних методів
Львівський регіональний центр з гідрометеорології Державної служби України з надзвичайних ситуацій	Відділ аерологічних спостережень

Список Робочих груп Ради консорціуму “ГеоГеліоАстрофізика”

Робоча група за науковим напрямком	Керівники
1. Космічна погода та сонячно-земні зв'язки	канд. техн. наук О. Л. Івантишин, д-р фіз.-мат. наук М. І. Стоділка
2. Вивчення ближнього космосу з Землі та вивчення Землі з космосу	д-р техн. наук Б. П. Русин, д-р техн. наук С. Г. Савчук
3. Геологічні, геофізичні, сейсмічні, кліматологічні та метеорологічні дослідження Західного регіону України	канд. фіз.-мат. наук А. В. Назаревич, д-р техн. наук С. Г. Савчук
4. Космічні промені та їх вплив на Землю	д-р фіз.-мат. наук О. Л. Петрук, д-р фіз.-мат. наук М. І. Стоділка
5. Космічна плазма: іоносфера, міжпланетне середовище, атмосфера Сонця і зір, міжзоряне та міжгалактичне середовище	д-р фіз.-мат. наук О. Л. Петрук, д-р фіз.-мат. наук Б. Я. Мелех
6. Фундаментальні складові Всесвіту, космологія, гравітація	д-р фіз.-мат. наук В. О. Пелих, д-р фіз.-мат. наук Б. С. Новосядлий

Список доповідей, заслуханих на науковому семінарі Консорціуму

- Максимчук В. Ю., Назаревич А. В., Климкович Т. А., Ладанівський Б. Т., Назаревич Л. Є. Геофізичні дослідження в Карпатському регіоні – зв'язок з Сонцем та космосом.
- Заблоцький Ф. Д., Савчук С. Г. Фізика GNSS метеорології.
- Фурман В. В. Еволюція кліматів Землі – фізика та геологія.
- Стоділка М. Джети в спокійній атмосфері Сонця.
- Сумарук Ю. П. Про зменшення сонячної і геомагнітної активності в 19–24 циклах.
- Мелех Б. Я., Кошмак І. О., Бугаєнко О. С. Врахування еволюції внутрішньої структури небулярного середовища під час моделювання його світіння.
- Доскіч С. Дослідження геодинамічних впливів на зміну координат активних GNSS станцій України.
- Голубінка Ю. І. Геодинамічні дослідження з використанням космічних технологій в Об'єднаних Арабських Еміратах.
- Заблоцький Ф. Д., Савчук С. Г. Система моніторингу водяної пари в тропосфері в Західному регіоні України.
- Янків-Вітковська Л. М. Вплив іоносфери та методи його врахування в задачах координатного забезпечення.
- Назаревич Л. Є., Назаревич А. В. Сейсмічність Карпатського регіону України – вплив Сонця та Місяця.
- Смичок В. Д., Бурнаєв О. М. Атмосферні циркуляції в Карпатському регіоні України за даними наземних метео- та аерологічних спо-

- стережень (зв'язок з сонячною активністю і вплив на довкілля).
13. Івантишин О. Л. Дослідження радіовипромінювання Сонця та сонячно-земних зв'язків на базі радіотелескопа УРАН-3.
14. Мелех Б. Я., Бугаєнко О. С. Врахування дифузного іонізуючого випромінювання у моделюванні світіння різноманітних небулярних середовищ.
16. Назаревич А. В. Земля в контексті еволюції Всесвіту – від зародження до наших днів.

Список літератури

Інформаційний бюлетень Науково-освітнього консорціуму “ГеоГеліоАстрофізика”. – Львів, ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. – 39 с.

Б. С. НОВОСЯДЛЫЙ

Львовский национальный университет им. Ивана Франко, ул. Кирила и Мефодия, 8, Львов, 79005, Украина, тел. +38(032) 2600395, эл. почта: bnovos@gmail.com

НАУЧНО-ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЙ КОНСОРЦИУМ “ГЕОГЕЛИОАСТРОФИЗИКА” ЗАПАДНОГО НАУЧНОГО ЦЕНТРА НАН УКРАИНЫ И МОН УКРАИНЫ

Представлена информация о задачах, составе участников и направлениях деятельности созданного в 2015 г. Научно-образовательного консорциума “ГеоГелиоАстрофизика” Западного научного центра НАН Украины и МОН Украины и приведен список докладов, заслушанных на научном семинаре консорциума за первый год работы.

B. NOVOSYADLYJ

Ivan Franko National University of Lviv, 8, Kyryla i Mefodiya Str., Lviv, 79005, Ukraine, tel. +38(032) 2600395, e-mail: bnovos@gmail.com

SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL CONSORTIUM “GEOGELIOASTROPHYSICS” OF THE WESTERN SCIENTIFIC CENTER OF NAS OF UKRAINE AND MES OF UKRAINE

The information on the tasks, composition of participants and directions of activity of created in 2015 the Scientific and Educational Consortium “GeoGelioAstrophysics” of the Western Scientific Center of NAS of Ukraine and the Ministry of Education and Science of Ukraine is presented and the list of reports, presented at the scientific seminar of the consortium for the first year of work, is presented too.

REFERENCES

Informacijnyj byuletěn` Naukovo-osvitn`ogo konsorciumu “GeoGelioAstrofizyka” [Newsletter of the Scientific-Educational Consortium “GeoGelioAstrophysics”], Lviv, Ivan Franko National University of Lviv, 2017, 39 p.